

VILNIAUS SENVAGĖS GIMNAZIJOS
Įmonės kodas 190002226

PATVIRTINTA
2019 m. rugsėjo 11 d.
įsakymu Nr. V-209

PASTATŲ PRIEŽIŪROS DARBUOTOJO
SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA NR. 27

VILNIAUS SENVAGĖS GIMNAZIJA
kodas 190002226

PATVIRTINTA
2019 m. rugsėjo 11 d.
įsakymu Nr. V-209

PASTATŲ PRIEŽIŪROS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA NR. 27

I. BENDROJI DALIS

1. Vilniaus Senvagės gimnazijoje atlikti pastatų priežiūros darbininko darbus leidžiama asmenims ne jaunesniems kaip 18 metų amžiaus, pasitikrinsiems sveikatą.

2. Darbuotojui privalomi išankstiniai (prieš priimant į darbą) ir periodiškai (per atitinkamai reguliarius laiko intervalus) sveikatos tikrinimai pagal Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytą tvarką

3. Darbuotojas atsisakęs laiku atlikti periodinį sveikatos patikrinimą, nušalinamas nuo darbo ir nemokamas darbo užmokestis iki to laiko, kol pasitikrins sveikatą.

4. Naujai priimti darbuotojai, dirbantys arba perkelti į kitą darbą, instruktuojami įmonės vadovo nustatyta tvarka.

5. Darbuotojas turi teisę sužinoti iš vadovo apie jų darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir pavojingus veiksnius.

6. Draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, naudoti narkotines bei toksines medžiagas.

7. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus, trukdančius saugiam darbui, priešgaisrinių ir darbo higienos reikalavimų vykdymui, pranešti tiesioginiam vadovui.

8. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

9. Žinoti pirmines gaisro gesinimo priemones, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

10. Rūkyti tik tam skirtose ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose.

11. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus, trukdančius saugiam darbui, priešgaisrinių ir darbo higienos reikalavimų vykdymui, pranešti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriui.

12. Pastebėjus įrenginių gedimus, nedelsiant nutraukti darbus ir pranešti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriui.

13. Draudžiama atlikti darbus tamsiu paros metu, kai darbo vietos apšvietimas neužtikrina saugaus darbo.

14. Jeigu reikia atlikti darbus, kurių atlikimo tvarka nenumatyta šioje instrukcijoje, prieš darbo pradžią būtina išsiaiškinti su darbų vadovu, kaip tai padaryti saugiai.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ
POVEIKIO

15. Profesinės rizikos veiksniai atliekančio pastatų priežiūros darbininko darbus darbo vietoje:

15.1. elektros srovės poveikis. Paveikus elektros srovei netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla ir kvėpavimas;

15.2. terminiai nudegimai;

- 15.3. statybinės dulkės – kenkia kvėpavimo organams, akims;
 - 15.4. blogas darbo vietos apšvietimas – regos sutrikimai;
 - 15.5. netvarkingi klojiniai, kopėčios – galimos traumos;
 - 15.6. darbas aukštyje ant kopėčių – kritimo metu galimi kaulų lūžiai, kūno sumušimai;
 - 15.7. virš nustatytos normos pernešami kroviniai – galimas kūno patempimas;
 - 15.8. neaptvertos duobės, šuliniai – galimas įkritimas;
 - 15.9. netvarkingi įrenginiai, įrankiai – galimos traumos;
 - 15.10. nepalankios oro sąlygos (saulė, lietus, karštas, šaltas oras). Esant nepalankioms oro sąlygoms galima susirgti kvėpavimo takų, bronchų ligomis. Kaitinant saulei – gali ištikti saulės smūgis;
 - 15.11. netvarkingi mašinų ar mechanizmų saugos gaubtai.
16. Saugos priemonės:
- 16.1. apsisaugojimui nuo elektros traumų reikia sekti, kad nebūtų pažeista laidų ir kabelių izoliacija, įrenginiai turi būti patikimai įžeminti;
 - 16.2. apsisaugojimui nuo galimų traumų, laikytis mechanizmų eksploatavimo instrukcijų reikalavimų, naudoti tvarkingas darbo priemones;
 - 16.3. apsisaugojimui nuo rankų sužeidimų – dėvėti darbines pirštines;
 - 16.4. akių apsaugai dėvėti apsauginius akinius;
 - 16.5. mediniai įrankiai privalo būti teisingai užmauti ir pritvirtinti ant medinių kotų;
 - 16.6. įrankių rankenos turi būti kruopščiai nulygintu paviršiumi, be šerpetų;
 - 16.7. apsisaugojimui nuo oro užterštumo, dėvėti respiratorių arba dujokaukę;
 - 16.8. apsisaugojimui nuo karščio ar šalčio, dėvėti darbo drabužius atitinkančius sezoną;
 - 16.9. vienkartinio keliamo krovinio masė neturi viršyti:
 - 16.9.1. krovinio kėlimas ir pernešimas kartu dirbant kitą darbą (iki 2-jų kartų per valandą) vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims – 10 kg;
 - 16.9.2. krovinio kėlimas ir pernešimas pastoviai per pamainą ne daugiau kaip 15 kg, moterims – 7 kg.
 - 17. Darbuotojas privalo nepradėti dirbti be asmeninių apsauginių priemonių ir naudoti jas viso darbo proceso metu.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

- 18. Medžiagas sukrauti taip, kad negalėtų savaime pasislinkti, pabirti.
- 19. Esančias duobes, šulinius uždengti arba aptverti ir pakabinti įspėjimo ženklus ar užrašus.
- 20. Perėjimuose per kanalus ir griovius (gilesnius kaip 1 m) turi būti įrengti inventoriniai tilteliai su 1 m aukščio turėklais.
- 21. Dirbant vienoje vertikalėje su statybininkais darbo vieta turi būti aptverta ir įrengti apsauginiai stogeliai.
- 22. Montuojant, pakraunant ar iškraunant atliekas mechanizmais, naudotis specialia užkabinamąja įranga (traversomis, spec. replėmis, stropais ir kitais).
- 23. Aptikus nukritusį elektros laidą, nedelsiant nutraukti darbą ir pranešti apie tai tiesioginiam vadovui. Draudžiama priartėti arčiau kaip 8 m prie nutrūkusio laido.
- 24. Dirbant, nelygiose vietose, prie atvirų rezervuarų, baseinų, kūdrių, esant plikšalai, reikia imtis papildomų saugumo priemonių (slidžias vietas pabarstyti smėliu).
- 25. Esant lietai, perkūnijai turi būti nutraukti visi darbai.

26. Nepalikti darbo vietoje ant grindų lentgalių, atraižų, paruošų. Ištraukti iš medinių detalių išlindusias vinis.

27. Paruoštas detales krauti į rietuves, į lentynas paskirtose vietose.

28. Pastoviai valyti nuo darbo vietos drožles, pjuvenas ir kitas šiukšles.

29. Darbo įrankius nešioti specialiai įrankių pernešimui skirtoje dėžėje. Draudžiama įrankius dėti bei pernešti kišenėse.

30. Draudžiama ant darbatalio dėti aštirus įrankius ašmenimis į viršų.

31. Pjaunant ruošinį rankiniu pjūklų, patikimai įtvirtinti kad neišsprūstų.

32. Pradedant pjauti detalę ar ruošinį, nefiksuoti pjūklo prie pjaunamos vietos pridėjus rankos delną. Šiam tikslui naudoti medinę kaladėlę. Baigiant perpjauti ruošinį, saugotis, kad atpjauta dalis neužkristų ant kojų.

33. Draudžiama pjauti detalę peiliu, drožti kalnu ar kitu įrankiu traukiant į save.

34. Draudžiama, brėžiant kalteliu ar kitu įrankiu, prilaikyti detalę ranka įrankio ašmenų slinkimo plokštumoje.

35. Dirbant su kirstuku, būtina užsidėti apsauginius akinius iš nedūžtančio stiklo.

36. Tašant ruošinį kirviu, atsistoti taip, kad tašomas ruošinys būtų tarp kojų.

37. Dirbant su lakiomis, greitai užsidegančiomis medžiagomis laikytis darbų saugos ir priešgaisrinės saugos reikalavimų:

37.1. lakios ir greitai užsiliepsnojančios medžiagos turi būti laikomos uždaruose induose;

37.2. draudžiama darbo metu rūkyti, naudoti elektros kaitinimo prietaisus, kurių atviri kaitinimo elementai;

37.3. draudžiama darbo vietoje laikyti skudurus, suteptus dažais, laku, skiedikliais, alyva.

38. Draudžiama klijų šildymui naudoti elektrines virykles su atviromis kaitinimo spiralėmis, palikti įjungtas virykles be priežiūros.

39. Klijuojant detales kazeininiais, sintetiniais klijais (dervomis), dirbti užsidėjus gumines pirštines. Klijai turi būti laikomi uždaruose induose. Klijas tepti teptuku.

40. Dirbti iki 5 m aukščio galima naudojant medines kopėčias.

41. Dirbant ant kopėčių būtini šie saugos reikalavimai:

41.1. dirbant daugiau kaip 1,3 m aukštyje, būtina naudoti saugos diržą;

41.2. draudžiama dirbti stovint ant pakopos, kuri yra arčiau kaip 1 m nuo kilnojamų kopėčių viršutinio galo;

41.3. draudžiama pastatyti kopėčias didesniu kaip 75° kampu;

41.4. draudžiama stovėti ant pakopų dviem žmonėms;

41.5. draudžiama dirbti ant pristatomų kopėčių naudojant kilnojamus elektrinius įrankius.

42. Vienam darbuotojui dirbant ant kopėčių, antras turi prilaikyti, kad jos nenuvirstų.

43. Draudžiama dirbti arti judamųjų transmisijų ir mechanizmų.

44. Draudžiama naudotis neišbandytais keliamaisiais mechanizmais ir būti po nuleidžiamu ar keliamu kroviniu.

45. Draudžiama dirbti su mechaniniu įrankiu ant pristatomų kopėčių.

46. Mechaninis įrankis per pertraukas arba pernešant jį į kitą vietą – išjungiamas. Prijungtą prie elektros arba suspausto oro tinklą ir su veikiančiu varikliu mechaninį įrankį palikti be priežiūros – draudžiama.

47. Lyjant arba sningant dirbti su elektros įrankiu atvirose aikštelėse leidžiama tik išimtiniais atvejais ir tik tuomet, kai darbo vieta yra po pastoge. Būtina naudoti dielektrines pirštines.

47. Darbo vietos, esančios arti mechanizmų judamųjų dalių, turi būti aptvertos, o darbo vietos, esančios 1,3 m aukštyje ar aukščiau – privalo turėti saugos aptvaras ir tvirtą klotinį pagrindą arba naudotis apsaugos diržu.

49. Mechaninius įrankius reikia naudoti pagal reikalavimus, nurodytus pase ir įmonės gamintojos eksploatavimo instrukcijoje.

50. Įrankiai turi būti sistemingai tikrinami ir remontuojami. Mechaninį įrankį remontuoti ir reguliuoti galima tik jį išjungus ir sustabdžius.

51. Rankiniai smūginiai įrankiai (plaktukai, kirstukai, prakalai ir pan.) turi būti nepagadintais darbo galais, medinės rankenos turi būti pagamintos iš kieto medžio ir gerai pritvirtintos.

52. Veržlių raktai turi atitikti veržlių matmenis.

53. Dirbant su kirstukais, reikia turėti apsauginius akinius su nedūžtamais stiklais.

54. Instrumentai, prietaisai ir įranga, naudojami dirbant sprogimui pavojingoje vietoje, neturi sukalti kibirkščių.

55. Draudžiama perduoti, nors ir trumpam, elektrinius rankinius instrumentus kitiems asmenims.

56. Draudžiama laikytis už elektrinio instrumento kabelio ir liesti besisukančias instrumento dalis.

57. Detalės turi būti patikimai įtvirtintos darbastalyje.

58. Kirvis ir plaktukas turi būti tvirtai užmauti ant koto. Kaltų, dildžių rankenos neturi būti suskilusios, turi būti pagamintos iš kietos rišlios medienos.

59. Oblių rankenos turi būti stiprios ir gerai pritvirtintos.

60. Gražtą laikiklyje tvirtinti standžiai. Įrankių, vinių, varžtų ir kitokių smulkių daiktų nešiojimui ir laikymui reikalinga naudoti krepšį arba nedidelę dėžutę. Aštrių įrankių ašmenis apmauti makštimis.

61. Rėminiai pjūklai privalo turėti stiprią ir gerai įtemptą pjūklo juostą.

62. Ruošinius ir pagamintus gaminius dėti į stabilias rietuves, naudojant tarpiklius.

63. Naudoti tik aštrius ir gerai išskėstais dantimis pjūklus, teisingai pagalastus pjovimo įrankius.

64. Pjaunant rankiniu pjūklu, negalima pjūklo juostą reguliuoti pirštu. Tam reikalinga naudoti kaladėlę arba šabloną.

65. Rankiniuose ar elektriniuose gręžtuvuose gerai įtvirtinti gražtą ir darbo metu periodiškai tikrinti jo įtvirtinimą.

66. Įrankius galąsti tik tvarkingomis galandimo staklėmis.

67. Nesinaudoti galandimo staklėmis be gaubtų ant abrazyvinių diskų.

68. Galandant įrankį galandimo staklėmis, naudotis ekranėliu, jo nesant, apsauginiais akiniais.

69. Neapdirbinėti elektriniais įrankiais šlapių, apledėjusių ar snieguotų medžiagų.

70. Elektriniu ir mechanizuotu rankiniu įrankiu pradėti dirbti tik patikrinus jį tuščiąją eiga. Pjovimo įrankis turi sukis nevibruodamas.

71. Įjungus elektros variklį, leisti jam pasiekti pilnus apsisukimus, po to tolygiai leisti įrankį ant apdirbamos medienos, jo nekreipiant. Dirbti tik su techniškai tvarkingais elektriniais įrankiais.

72. Draudžiama įrengimus valyti, šluostyti, šalinti atliekas, derinti, remontuoti jiems dirbant.

73. Dirbant gręžimo įrankiu reikia:

73.1. gręžti tik patikimai įtvirtintą medieną;

- 73.2. smulkiose detalėse skylės gręžti naudojantis specialiais įtaisais;
- 73.3. apdirbimo metu nelaikyti detalės rankomis;
- 73.4. keisti patroną ar grąžtą, tik pilnai sustabdžius įrankį.
- 75. Dirbant šlifavimo įrankiu reikia:
 - 75.1. šlifuojant smulkias ar kreivas detales, naudotis įtaisais;
 - 75.2. švitrą užtvirtinti glaudžiai prispaudžiant, o švitro galus suklijuoti;
 - 75.3. nesinaudoti suplyšusiu, blogai suklijuotu, nelygiais kraštais, mažesniu negu disko skersmuo, švitru.
- 76. Stalų, kreipiančiųjų liniuočių, šablonų darbiniai paviršiai turi būti lygus, be įdubų, įskilimų ir kitokių defektų.
- 77. Pastebėjus bet kokią elektrinių įrankių ar mechanizmų gedimą, reikia nedelsiant nutraukti darbą ir pranešti Palangos miesto savivaldybės administracijos vadovui.
- 78. Draudžiama pačiam remontuoti elektros prietaisus bei įrenginius.
- 79. Po darbo pastatų priežiūros darbininkas turi surinkti įrankius, įrengimus, nuvalyti juos ir atiduoti į saugojimo vietą, nustatytą tiesioginio vadovo.
- 80. Medžiagas ir detales tvarkingai sudėti, degias medžiagas pašalinti.
- 81. Iš darbo vietos pašalinti atliekas bei šiukšles, sutvarkyti darbo vietą.
- 82. Informuoti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorių apie darbo metu pastebėtus trūkumus, gautas traumas ir sveikatos sutrikimus.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 83. Elektros įrenginį reikia išjungti šiais atvejais:
 - 83.1. sugedus elektros įrenginiui;
 - 83.2. nutrūkus elektros energijos tiekimui;
 - 83.3. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas;
 - 83.4. pajutus elektros srovės poveikį;
 - 83.5. pajutus padidėjusį triukšmą ar vibraciją;
 - 83.6. įvykus nelaimingam atsitikimui ar avarijai, kilus gaisrui.
- 84. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina pranešti Palangos miesto savivaldybės administracijos tiesioginiam vadovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, o reikalui esant, iškviešti greitąją medicininę pagalbą ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai negresia kitų darbuotojų gyvybei.
- 85. Įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam arba per kitus asmenis pranešti Palangos miesto savivaldybės administracijos tiesioginiam vadovui apie atsitikimą ir jo aplinkybes.
- 86. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius telefonu 112, turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesinti gaisrą, nedelsiant informuoti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorių. Kilus pavojui sveikatai arba gyvybei, reikia išeiti iš pavojingos zonos.

Parengė: _____
(Parašas, Vardas Pavardė, data)